

Культура як спосіб існування особистості

І.С.ЗАЙЦЕВА, канд. хім. наук

Харківська національна академія міського господарства

Слово "культура" існує майже в усіх мовах світу. Воно означає обробку, зміну, покращення, які виконують люди в процесі своєї цілеспрямованої діяльності.

Культура протистоїть хаосу, анархії, розрусі. Адже ще Булгаков у "Собачьем сердце" сказав: "...разруха...– в головах".

І.Кант в поняття культури включає не лише результат діяльності людини – цінності (матеріальні, духовні та ін.), а й її діяльність як форму існування людини і суспільства. "Но заботой природы было также и то, чтобы в человеке был заложен еще и зародыш разума, посредством которого, если этот зародыш развивается, человек предназначается для общества"[1]. Тобто, культура міститься в суспільній цінності людини. Суспільної цінності людина набуває лише тоді, коли вона стає особистістю. Під впливом соціального середовища і виховання формується свідомість людини як суб'єкта пізнання. Одночасно з властивостями суб'єкта пізнання формуються властивості суб'єкта діяльності, починаючи з гри і закінчуючи працею. Це і є процес соціального формування людини, який включає в себе формування особистості як суб'єкта суспільної поведінки і комунікацій.

Людина, яка з'являється на світ, знаходить цей світ у формі матеріальної і духовної культури, яку людина має освоїти. Задачу вдосконалення людського роду І.Кант покладає на виховання. За допомогою виховання людській природі можна надати таку форму, яка б відповідала ідеалу людяності. Мистецтво виховання удосконалюється багатьма поколіннями. Рівень розвитку виховання визначається рівнем історичного розвитку суспільства в економічній, соціальній і духовній сферах.

У наш час відбувається глобалізація і її фундаментом є інформаційні технології. На перший план тому виступає культура і людина як її носій. Інформаційне суспільство визначають як "суспільство знання", яке відкриває величезні перспективи для реалізації творчого потенціалу особистості. Акцент робиться на інтелектуальній складовій культури. Надзвичайно небезпечно залишати інтелектуальну культуру на самоті без єдності з духовною культурою. Інтелект може бути егоїстичним, безвідповідальним і навіть спричинити катастрофу, яка стане загрозою існування людства, тобто може сам себе знищити. Моральні ідеали, норми, почуття, гуманістичні цінності, ідеї свободи і прав людини включають інтелектуальну культуру в світ людини, у сферу її

цілей, інтересів, переживань. Одним з найважливіших умов існування і подальшого розвитку людства є досягнення гармонії між інтелектуальною і духовною культурами.

1. Кант И. Соч. в 6 т. Т.6. – М., 1965. – С.7-8.

2. Келле В.Ж. Процессы глобализации и динамика культуры // Знание. Понимание. Умение. – 2005. – №1. – С.69-70.

3. Скородумова Т.В. Культура как форма реализации сущности человека. Личность и субъект // Кантовские чтения в КРСУ (22 апреля 2004 г.); Общечеловеческое и национальное в философии: II международная научно-практическая конференция КРСУ (27-28 мая 2004 г.). Материалы выступлений / Под общ. ред. И.И.Ивановой. – Бишкек, 2004.